EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 18.12.2024
COM(2024) 582 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrusega (EL) 2019/2144 (mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning mootorsõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse nõudeid seoses nende üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega) komisjonile antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. novembri 2019. aasta määrusega (EL) 2019/2144 (mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning mootorsõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse nõudeid seoses nende üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega) komisjonile antud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse kasutamise kohta

1. SISSEJUHATUS

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/2144[1] on sätestatud sõidukite tüübikinnituse nõuded seoses sõidukite üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega. Selle eesmärk on märkimisväärselt vähendada surmajuhtumeid ja raskeid vigastusi ELi teedel, võttes standardse sõidukivarustusena kasutusele tipptasemel ohutustehnoloogiad, ning suurendada ELi autotootjate konkurentsivõimet ülemaailmsel turul, luues esimese ELi õigusraamistiku automatiseeritud ja täielikult automatiseeritud sõidukite jaoks.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/2144 eesmärkide saavutamiseks anti sellega komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte artikli 12 lõikes 2 loetletud teemade kohta ning selles artiklis sätestatud tingimustel kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290.

2. ÕIGUSLIK ALUS

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõigetega 3 ja 6 ning artikli 6 lõikega 6 on komisjonile antud õigus võtta artiklis 12 sätestatud tingimustel vastu delegeeritud õigusakte.

Määruse (EL) 2019/2144 artikli 12 lõikega 2 antakse komisjonile õigus võtta viie aasta jooksul alates 5. jaanuarist 2020 vastu delegeeritud õigusakte määruses loetletud teemadel. Lisaks sellele on komisjonil selle artikli kohaselt kohustus esitada delegeeritud volituste kohta aruanne hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist.

Delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õigust pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle kohta vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise õiguse igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval ning see ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust (määruse (EL) 2019/2144 artikli 12 lõige 3).

[1] ELT L 325, 16.12.2019, lk 1.

Määrusega (EL) 2019/2144 antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte:

a) määruse I lisa muutmiseks, et võtta arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi, millega lisatakse ja ajakohastatakse viiteid kohustuslikele ÜRO eeskirjadele ning nende vastavatele muudatustele (määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõige 3);
b) määruse II lisa muutmiseks, et võtta arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi, eelkõige artikli 4 lõike 5 punktides a–f loetletud valdkondades, samuti artikli 6 lõike 1 punktides a–g, artikli 7 lõigetes 2, 3, 4 ja 5, artikli 9 lõigetes 2, 3 ja 5 ja artikli 11 lõikes 1 osutatud valdkondades, ning et tagada sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kõrgetasemeline üldine ohutus ja sõitjate ning vähekaitstud liiklejate kõrgetasemeline kaitse, millega lisatakse ja ajakohastatakse viiteid ÜRO eeskirjadele ning delegeeritud õigusaktidele ja rakendusaktidele, mis on vastu võetud määruse kohaselt (määruse (EL) 2019/2144 artikli 4 lõige 6);
c) üksikasjalike eeskirjade sätestamiseks spetsiifiliste katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta, mis käsitlevad järgmist:
    - sõidukite tüübikinnitus seoses järgmiste kõrgtehnoloogiliste süsteemidega: arukas kiirusekontrollisüsteem, alkoluku paigaldamise võimalus, juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteem, kõrgtehnoloogiline juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteem, hädapidurdustuli, tagurdamise abisüsteem ning sündmuste salvesti;
    - aruka kiirusekontrollisüsteemi, tagurdamise abisüsteemi ja sündmuste salvesti kui eraldi seadmestike tüübikinnitus (määruse (EL) 2019/2144 artikli 6 lõige 6).

Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi määratud ekspertidega ja teeb seda kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega (määruse 2019/2144 artikli 12 lõige 4).

Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule (määruse (EL) 2019/2144 artikli 12 lõige 5).

Vastavalt määruse (EL) 2019/2144 artikli 12 lõikele 6 jõustub artikli 4 lõigete 3 ja 6 ning artikli 6 lõike 6 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle kohta vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

3. DELEGEERITUD VOLITUSTE RAKENDAMINE

3.1. Vastuvõetud delegeeritud õigusaktid

Vaatlusperioodil kasutas komisjon delegeeritud volitusi, võttes vastu järgmised seitse õigusakti, mis hõlmavad eespool punktis 2 loetletud küsimusi.

1) **Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1958**, 23. juuni 2021, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144 üksikasjalike eeskirjadega mootorsõidukite tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta seoses arukate kiirusekontrollisüsteemidega ja nende süsteemide kui eraldi seadmestike tüübikinnitusega ning muudetakse kõnealuse määruse II lisa[2].
2) **Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1243**, 19. aprill 2021, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144, sätestades üksikasjalikud eeskirjad mootorsõidukitele alkoholuku paigaldamise võimaluse kohta, ja muudetakse kõnealuse määruse II lisa[3].
3) **Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2021/1341**, 23. aprill 2021, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144 üksikasjalike eeskirjadega mootorsõidukite tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta seoses juhi unisuse ja tähelepanu hoiatussüsteemidega ning muudetakse kõnealuse määruse II lisa[4].
4) **Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/545**, 26. jaanuar 2022, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144 üksikasjalike eeskirjadega mootorsõidukite tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta seoses sündmuste salvestite ja nende süsteemide kui eraldi seadmestike tüübikinnitusega ning muudetakse kõnealuse määruse II lisa[5].
5) **Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/1398**, 8. juuni 2022, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144, et võtta arvesse tehnika arengut ja õiguslikke muudatusi seoses ÜRO Euroopa Majanduskomisjonis vastu võetud sõidukeid käsitlevate eeskirjade muudatustega[6].
6) **Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2023/2590**, 13. juuli 2023, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144 üksikasjalike eeskirjadega mootorsõidukite tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta seoses kõrgtehnoloogiliste juhi tähelepanu hajumise eest hoiatamise süsteemidega ning muudetakse kõnealust määrust[7].
7) **Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2024/2220**, 26. juuli 2024, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/2144 üksikasjalike eeskirjadega katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta raskeveokite tüübikinnituseks

[2] ELT L 409, 17.11.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2021/1958/oj
[3] ELT L 272, 30.7.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2021/1243/oj
[4] ELT L 292, 16.8.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2021/1341/oj
[5] ELT L 107,6.4.2022, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/545/oj
[6] ELT L 213, 16.8.2022, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/1398/oj
[7] ELT L, 2023/2590, 22.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2590/oj

seoses sündmuste salvestitega ja sündmuste salvestite kui eraldi seadmestike tüübikinnituseks ning muudetakse kõnealuse määruse II lisa[8].

Tehnilised nõuded ja üksikasjalikud eeskirjad sõidukite tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste kohta seoses hädapidurdustule ja tagurdamise abisüsteemiga on sätestatud ÜRO eeskirjades nr 48 ja 158, millele on osutatud määruse (EL) 2019/2144 (mida on muudetud komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2022/1398) I ja II lisas (loetletud eespool).

Teave kõigi delegeeritud õigusaktide kohta on üldsusele kättesaadav institutsioonidevahelises delegeeritud õigusaktide registris[9].

3.2. Vastuvõtmise eelne konsulteerimine

Komisjon konsulteeris delegeeritud õigusakte ette valmistades liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmade nimetatud ekspertidega (mootorsõidukite töörühm) korrapäraste teemakohaste koosolekute ja kirjalike konsultatsioonide kaudu. Kõnealuste konsultatsioonidega seotud dokumendid saadeti üheaegselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Delegeeritud õigusaktide lõplikud versioonid kiitis heaks liikmesriikide mootorsõidukite eksperdirühm.

3.3. Delegeeritud õigusaktide kohta vastuväiteid ei ole

Määruse (EL) 2019/2144 artikli 12 lõike 6 kohaselt võivad Euroopa Parlament ja nõukogu vastavalt artikli 4 lõigetele 3 ja 6 ning artikli 6 lõikele 6 vastu võetud delegeeritud õigusaktide kohta vastuväited esitada kahe kuu jooksul alates õigusakti teatavakstegemisest, kusjuures seda tähtaega võib Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendada veel kahe kuu võrra.

Euroopa Parlament ega nõukogu ei esitanud punktis 3.1 nimetatud delegeeritud õigusaktide kohta vastuväiteid ning seega õigusaktid avaldati ja need jõustusid vastuväidete esitamise perioodi lõpus.

[8] ELT L, 2024/2220, 2.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/2220/oj
[9] https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/home

4. KOKKUVÕTE

Komisjon on seisukohal, et ta on kasutanud talle antud delegeeritud volitusi määruse (EL) 2019/2144 artiklis 12 sätestatud piires ja selles sätestatud tingimuste kohaselt.

Komisjon leiab, et volitusi on vaja pikendada, sest tulevikus on vaja uusi delegeeritud õigusakte, muu hulgas selleks, et ajakohastada viiteid I lisas loetletud ÜRO eeskirjadele ja määruse (EL) 2019/2144 II lisas loetletud õigusaktidele ning vaadata vajaduse korral läbi eespool punktis 3.1 loetletud delegeeritud õigusaktides sätestatud tehnilised nõuded. Praegu koostatakse delegeeritud õigusakti eelnõu, mis on kavas vastu võtta 2025. aasta esimeses kvartalis ja millega ajakohastatakse määruse (EL) 2019/2144 I ja II lisa, et võtta arvesse regulatiivseid arenguid seoses ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni sõidukeid käsitlevate eeskirjade ühtlustamise ülemaailmsel foorumil kehtivatesse ÜRO eeskirjadesse tehtud muudatuste ja uute vastu võetud ÜRO eeskirjadega.

Käesoleva aruande esitamisega täidab komisjon määruse (EL) 2019/2144 artikli 12 lõike 2 kohase aruandekohustuse. Komisjon palub Euroopa Parlamendil ja nõukogul käesolev aruanne teadmiseks võtta.